

Kaynağını daha çok tüketimden alan bir büyümenin süreklilik arz etmesi söz konusu olamaz

Istanbul Sanayi Odası olarak; üretimden ve yatırımlardan uzaklaşan, kaynağını daha çok tüketimden alan bir büyümenin sürdürülebilir olmadığını her zaman olduğu gibi bir kez daha vurgulamak istiyoruz. İlk çeyrekteki büyümenin büyük ölçüde tüketim ağırlıklı olması, Türkiye’de son yıllarda üretime dayanmayan büyümenin sürdüğünü gösteriyor. Türkiye’nin yarınlarını düşünen herkes, bu kısır döngüyü görmek zorunda.

Türkiye’nin 500 Büyük Kuruluşu araştırmasının ortaya koyduğu bazı çarpıcı veriler üzerinden ilerleyerek, sanayimizin bugün itibarıyla içinde bulunduğu tabloyu ortaya koyduğumuz bu çalışmada üç başlık öne çıkıyor. İlk olarak sanayi şirketlerimizin artık teknoloji ve katma değere daha fazla yönelmeleri gerekiyor. Finansman yönetiminin, en az üretim kadar önem kazandığı günümüzde sanaysiz bir büyümeden söz edilemeyeceği, araştırma sonuçlarında kendini gösteriyor. Bu araştırma ile bir kez daha görüyoruz ki sanayimiz, bugünkü ve geleceğimiz için hak ettiği noktaya yaklaşmıyor, hatta uzaklaşıyor.

Sanayinin son 15 yıldır sürmekte olan ‘genel ekonomi içindeki ağırlığını kaybetme’ süreci halen devam ediyor. Bu orandaki yetersizlik, büyüme verilerinde de kendisini açıkça gösteriyor. İmalat sanayii geçen yıl yüzde 2.9 büyüyen ekonomiye yüzde 3.7’lik büyümeyle katkı sağlasa da geçen hafta açıklanan 2015 birinci çeyrek verileriyle, önümüze tekrar mollarımızı bozan bir tablo çıktı. Buna göre ilk çeyrekte yüzde 2.3 büyüyen ekonomide, imalat sanayinin büyümesi yüzde 0.8’i buldu. Bu da hep dile getirdiğimiz büyümenin kalitesi sorununu bir kez daha açıkça gösteriyor. İstanbul Sanayi Odası olarak; üretimden ve yatırımlardan uzaklaşan, kaynağını daha çok tüketimden alan bir büyümenin sürdürülebilir olmadığını her zaman olduğu gibi bir kez daha

vurgulamak istiyoruz. İlk çeyrekteki büyümenin büyük ölçüde tüketim ağırlıklı olması, Türkiye’de son yıllarda üretime dayanmayan büyümenin sürdüğünü gösteriyor. Türkiye’nin yarınlarını düşünen herkes, bu kısır döngüyü görmek zorunda. Dahası karar vericilere ve başta biz sanayicilere düşen görev, bunu kırmak ve tersine çevirmek olmalı. Bu vesile ile İstanbul Sanayi Odası olarak sanayinin, bir ülke için ekonominin ve bütünsel kalkınmanın lokomotifi olması gerektiğinin altını bir kez daha çizmek istiyoruz. Çünkü üretimden uzaklaşan bir ekonomide imalat sanayinin milli gelir içindeki payının cari fiyatlar ile hesaplandığında ‘istikrarlı’ bir şekilde gerilediği gerçeği ile karşı karşıyayız.

Ekonomi iki seçenek arasında sıkıştı

Türkiye ekonomisi son yıllarda genellikle iki seçenek arasında sıkışıp kaldı. Ekonomi ya büyüyecek; ki bunun faturası olarak önümüze cari açık geliyor. Ya da cari açık ile mücadele edecek; bu da ekonominin küçülmesi demek oluyor. Bu ikilem ekonomimize finansal gel-gitler olarak yansıyor. Bu gel-gitlerden en olumsuz etkilenen sektör hiç kuşkusuz sanayidir. Sanayici esas faaliyetinden daha çok bu konjonktürel gelişmelerle boğuşurken ağır bir finansman yükünü omuzlamak zorunda kalıyor.

2013 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye ekonomisi kayda değer finan-

sal dalgalanmalar yaşadı. Bunun etkileri 2014 yılında da sürdü. Bu kârlılık ve rekabet baskısı nedeniyle firmalar brüt satış kârlılığını yukarı çekmek için yoğun bir çaba gösterdi. Fakat finansman baskısı nedeniyle bunu ne kadar başardıkları tartışılmalı. Açıkça söylemek gerekirse sanayicimiz kur baskısı ve faizler nedeniyle finansman baskısına yenilmiş görünüyor.

İstanbul Sanayi Odası olarak her platformda vurguladığımız gibi bu gidişi tersine çevirmek zorundayız. Bunun yolu da tüketimi öne alan değil, üretimi ekonominin lokomotifi yapan ve ‘12’nci Sanayi Kongremizin’ ana teması olarak vurguladığımız ‘bütünsel kalkınma’ anlayışının öne çıkmasıdır.

Esas faaliyet kârında gerileme var

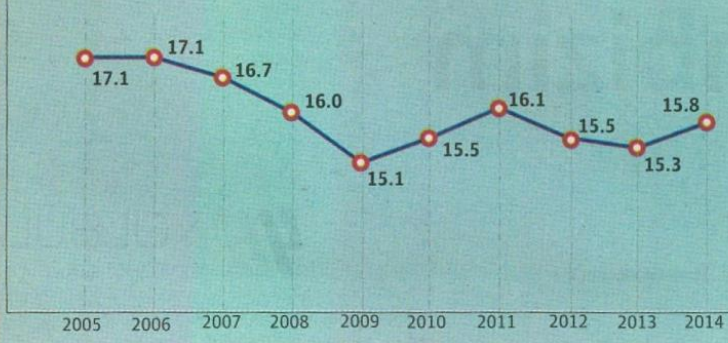
500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun bazı temel verilerinin analizine bakacak olursak, 2014 yılında şirketlerin toplam satışları, geçen yıla göre yüzde 3.9’luk bir artışla 473 milyar liraya çıktı. Yalnız bu artışın 8.2 düzeyindeki 2014 yılı enflasyonunun altına kalması düşündürücü bir durum.

Faaliyet kârlarına baktığımızda 500 büyük şirketin geçen yıla göre performansının biraz düştüğünü görüyoruz. 2013’te faaliyet kârını yüzde 8’e çıkaran 500 Büyük Sanayi Kuruluşu’nun 2014 yılındaki faaliyet kâr oranı yüzde 6.4’e geriledi. Yani 2013’te 36 milyar TL faaliyet kârı elde eden şirketlerimiz bu kârı 2014 yılında 30 milyar liraya düşürdü. Geçen yıl, sanayi şirketlerimiz neredeyse esas faaliyetlerinden elde ettikleri kârlarının yarısını ile finansman giderlerini karşıladıklarının altını çizmiştik. Ne yazık ki bu yıl da aynı durum ile karşı karşıyayız. Sanayinin temel faaliyet alanı olan esas faaliyet kârlarına baktığımızda 500 büyük şirketin performansının ciddi oranda gerilediği görülüyor.

2013 yılında faaliyet kârları 36.5 milyar lirayı bulan 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, bunun yarısından çoğunu, 19 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetmişti. Bu yılda da 500 Büyük şirketlerimiz, 30 milyar TL olan esas faaliyet gelirlerinin yine yarısından fazlasını, 16 milyar lirasını finansman gideri olarak kaybetmiş görünüyor. Faaliyet kârlılığı ile ilgili bir diğer önemli gösterge de geçen yıl ilk kez kullandığımız EBITDA verileri. 500 Büyük’te EBITDA oranı geçen yıl yüzde 11 iken, bu yıl yüzde 10.7’ye indi.

2014 yılında, gerek küresel ve gerekse iç piyasada yaşanan zorlu rekabet koşulları ve azalan kâr oranlarına rağmen, sa-

İmalat Sanayinin GSYH İçindeki Payı (%) - Cari Fiyatlarla

İSO 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU

özelek

5

ERDAL BAHCIVAN
İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

na yicilerimiz esas faaliyetlerinden fedakarlık etmek zorunda kalmış olsalar bile, 2014 yılını kârlılıkta başarılı bir şekilde kapattı. 2013 yılında 22 milyar lirayı bulan kârlılık 2014 yılında yüzde 22'lik artışla 27 milyar liraya çıktı. Sanayicilerimizin esas faaliyetlerindeki kârlılığında yaşanan azalmaya rağmen, üretmek arzusu ve mücadelesini takdire değer bulmakla birlikte, bunun sürdürülebilir olmadığını da vurgulamak istiyorum.

Borç/öz kaynak oranı hâlâ yüksek seviyede

500 Büyük Sanayi Kuruluşu için önemli olduğuna inandığım bir veri de borç/öz kaynak oranıyla ilgili. Çünkü, bir sanayi şirketinin finansal yapısının sağlıklı olup olmadığının en önemli parametrelerinden biri toplam borçların özkaynaklara oranı. Bu oran geçen yıl olduğu gibi yine yüzde 132 seviyesini korudu. Halbuki söz konusu oran küresel ölçekte yüzde 70 seviyesinde kabul görüyor.

Öte yandan, toplam borçların aktif toplam içindeki payına baktığımızda da sanayinin içinde bulunduğu finansman yükünü açıkça görebiliyoruz. 500 Büyük'te

toplam borçların aktif toplamı içindeki payı 2014 yılında bir gerileme göstermiş ve 2013 yılında olduğu gibi yüzde 57 olarak devamlılığını korudu. Bunun nedeni de şirketlerin finansman ihtiyacının devam etmesi.

Duran varlıkların payı geriliyor

Bu yılki araştırmanın dikkatimize sunduğu en önemli konulardan biri de duran varlıklar ile dönen varlıklar arasındaki ilişki. Duran varlıklar; bir işletmenin gelişimi, üretimi, ürün geliştirme ve katma değer yaratması adına gerekli yatırımı içinde barındıran bir göstergedir. Özellikle imalat sanayii alanında faaliyet gösteren firmaların üretimlerini artırmaları, yenilikçi ve yüksek teknolojiyle katma değerini yükseltip, pazar payını büyütmeleri için duran varlıkların toplam varlıklar içindeki payı daha yüksek olmalı. Toplam varlıklar içinde duran varlıkların payının artması bir firma için yatırım yaptığı anlamına geliyor ve bu durum dolaylı yoldan imalat sanayii ve ekonomi üstünde olumlu bir etki yaratıyor. Fakat 2004 ila 2014 yılları arasındaki verilere göre, İSO 500 firmalarının duran varlıkların top-

lam varlıklar içindeki payı yüzde 50'den yüzde 46'ya geriledi.

Bu yıl 500 Büyük ile ilgili söyleyebileceğimiz en olumlu verilerden biri, zarar eden şirket sayısındaki azalma. 2014 yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda zarar eden şirketlerin sayısının bir önceki yıla göre 129'dan 83'e indi. Aynı eğilimi EBITDA verileri de ortaya koyuyor. Bu verilere göre 2013 yılında 32 şirket zarar etmişken, 2014 yılında bu sayı 19'a geriledi. İSO olarak son yıllarda Türkiye'nin yeni bir büyüme hikâyesine ihtiyaç duyduğunu, bu bağlamda Türkiye sanayisinin yüksek katma değer ve teknoloji odaklı bir dönüşümden geçmesi gerektiğini vurguluyoruz. Bu dönüşümün en önemli boyutlarından biri olan Ar-Ge ve teknoloji göstergelerinde de bir iyileşme mevcut.

Ar-Ge'ye ayrılan kaynaktan daha alacak çok yolumuz var

Hatırlanacağı üzere geçen yıl 500 Büyük'ü teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer dağılımı çerçevesinde de değerlendirmiştiğimiz. Bu yıl bu dağılımda çok büyük bir değişim olmasa da özellikle yüksek ve orta-yüksek teknolojilerdeki küçük artışlar umut verici. 2014 verilerine göre düşük teknoloji yüzde 40, orta-düşük teknoloji yüzde 37, orta-yüksek teknoloji yüzde 19 ve yüksek teknoloji de yüzde 3 şeklinde bir dağılım gösterdi. Türkiye bu oranları yüksek tek-

noloji lehine çevirmek zorunda. Aksi takdirde sanayideki kârlılığı ve ihracatımızdaki katma değeri artırmamız mümkün olmayacak.

Geçen yıl paylaştığımız bir başka önemli veri de Ar-Ge harcamaları ile ilgiliydi. 500 Büyük, üretimden satışlarının binde 74'ünü Ar-Ge harcamalarına ayırıyor. Dünyada bu oranın yüzde 6 ila 8 arasında olduğunu göz önünde bulundursak, bu konuda daha çok yol almamız gerektiği görülüyor. Bu alanda verilen teşvik ve yaratılan fırsatların daha etkin kullanılması ile birlikte Ar-Ge'nin sanayiye çok şey kazandıracağına inanıyoruz.

500 Büyük Kuruluş'un yabancı sermaye ile ilgili olarak ortaya koyduğu verilere de bakalım olursak, 2005 yılında sayıları 136 olan yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 2009 yılına kadar istikrarlı bir şekilde artarak, 153'e çıktı. O tarihten bu yana da her yıl düşüş göstererek, 2014 yılında 126'ya geriledi. Bu gerileme herkesin üzerinde hassasiyetle durması, nedenlerini araştırması gereken önemli bir konu.

Sayısındaki önemli azalmaya karşın, yabancı sermaye paylı kuruluşların temel göstergelerde 500 Büyük içindeki payını korudukları görülüyor. Örneğin; 2014 yılında İSO 500 kapsamındaki 126 adet yabancı sermaye paylı kuruluşun toplam üretimden satışlar içindeki payı geçen yıla göre yüzde 1.1 puan artarak, yüzde 29.6'ya çıktı.

Türkiye ekonomisinin büyüme oranları

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 İlk Çeyrek
Ekonomik Büyüme	9.2	8.8	2.1	4.2	2.9	2.3
İmalat Sanayi Büyüme	13.8	10.0	1.7	3.7	3.7	0.8
İmalat Sanayi/GSYH (Cari Fiyatlarda)	15.5	16.1	15.5	15.3	15.8	16.5

İlk 5'te 4 enerji devi

Forbes'in En Büyük 2000 listesinde, Wal-Mart Stores'un ardından 427,6 milyar dolarlık satışla Çinli enerji şirketi Sinopec ikinci sırada bulunuyor. Bu şirketi, 420,4 milyar dolar satışla Hollandalı enerji şirketi Royal Dutch Shell, 376,2 milyar dolarlık satışla Amerikan enerji şirketi Exxon Mobil takip ediyor.

Listenin 5'inci sırasında ise İngiltere'de enerji sektöründe faaliyet gösteren BP yer alıyor. Bu sonuçlarla Forbes'ın listesinde ilk beş sırada yer alan şirketlerin 4'ünün enerji sektöründe faaliyet gösterdiği dikkati çekiyor.

Walmart

500 büyük şirketimiz Wal-Mart'ın yarısı bile değil

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri yaklaşık 180,7 milyar dolar. Bu rakam Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485,7 milyar dolarlık satış gelirlerinin yüzde 37,2'sine denk geliyor

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri, Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485,7 milyar dolar olan satışlarının ancak yüzde 37,2'sini oluşturdu. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından dün açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" (**İSO 500**) araştırmasının 2014 yılı sonuçlarına göre,

re, söz konusu listede yer alan şirketlerin toplam üretimden satışları 421 milyar 155 milyon 976 bin 571 lira oldu.

500 şirket 180 milyar dolar

Bu rakam, Merkez Bankası'nın 31 Aralık 2014 tarihli döviz satış rakamı baz alınarak hesaplandığında yaklaşık 180 milyar 668 milyon dolara denk geliyor. Forbes dergisinin 2015 yılı

"Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinde ise 485,7 milyar dolarla Amerikan perakende sektörünün önde gelen şirketlerinden Wal-Mart Stores ilk sırada yer alıyor.

Söz konusu şirketin satışları 485,7 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken, bu rakam **İSO 500**'de yer alan şirketlerin toplam satışlarının 2,7 katı düzeyinde bulunuyor.

EGE'DEN 59 ŞİRKET VAR

500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında **Ege Bölgesi Sanayi Odası** üyesi 59 şirket yer aldı. Merkezi İstanbul, Ankara ya da başka şehirlerde olmasına rağmen üretimleri İzmir'de olan firmaların esas aldığı **EBSO** listesinde geçtiğimiz yıl listede olmayan 3 şirket ilk kez yer alırken, 3 işletme bir önceki yıla göre sırasını korudu.

26 şirket sıralamada yükseldi, 27 şirketin sıralamadaki yerinde ise gerileme yaşandı. **EBSO** Başkanı **Ender Yorgancılar**, daralan ekonomiye ve dalgalı kur politikalarına rağmen Ege firmalarının büyük başarı sergilediğini söyledi.

Türkiye'nin büyüğü Tüpras

İSO 500'ün zirvesinde yer alan Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'nin (Tüpras) 2014 yılı net üretimden satış rakamı ise 37 milyar 501 milyon lira düzeyinde bulunuyor.

Ford Otosan 10,5 milyar lira üretimden satışlar ile ikinci olurken, Oyak Renault 8,8 milyar lira üretimden satışlar ile üçüncülüğe yükseldi. Arçelik 8,5 milyar liralık üretimden satışlar ile dördüncü olurken, EÜAS 6,7 milyar lira ile beşinci oldu.

Sanayi borçlanarak büyüyor

ALB Forex Analisti Enver Erkan, dünyada standart olarak kabul edilen borç / özkaynak oranının yüzde 70 olduğunu, Türkiye'de ise 2014 yılında 500 büyük sanayi şirketinde bu oranın yüzde 132 olarak gerçekleştiğine dikkat çekti. Bundan 10 yıl önce, 2004'te yüzde 84 olan bu orana bakarak, şirket borç rasyolarının ideal noktadan gitgide uzaklaştığını ifade etti.

Sanayinin yarısı borçlu

Prof. Güngör Uras, "500 Büyük, 2014 yılında sabit fiyatla büyümemiş, küçülmüş. 2013 yılında 236 milyar dolar olan net satışların 2014 yılında 217 milyar dolara gerilediği görülüyor" dedi

Istanbul Sanayi Odası'nın 2014 için yayımladığı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'na ait bilgileri değerlendiren Prof.Dr. Güngör Uras, Türkiye'nin en büyük kuruluşlarının 2014 yılında üretimlerini ve ihracatlarını artıramadığını ifade etti.

2014 yılında enflasyon yüzde 8,2 oranında iken, 500 Büyükün cari fiyatlarla net satış rakamlarındaki artış yüzde 3,9 oranında olduğunu belirten Uras, "500 Büyük, 2014 yılında sabit fiyatla büyümemiş, küçülmüş. Net satışlar yıl ortası cari kurla değerlendirildiğinde, 2013 yılında 236 milyar dolar olan net satışların 2014 yılında 217 milyar dolara gerilediği görülüyor" dedi....

Yatırım yok

Uras, 500 büyük firma ile ilgili değerlendirmelerini şöyle sürdürdü; "Öçek ekonomisinin önemi 500 Büyükün toplam satışlarına yansıyor. 500 Büyükün toplam satışlarının yansıması ilk 50 büyük firma gerçekleştirirken, kalan yarısı 450 firma gerçekleştiriyor. 2014 yılında Türkiye'nin toplam ihracatı yüzde 3,8 oranında artarken, 500 Büyükün ihracatında yüzde 3,1 oranında gerileme oldu.

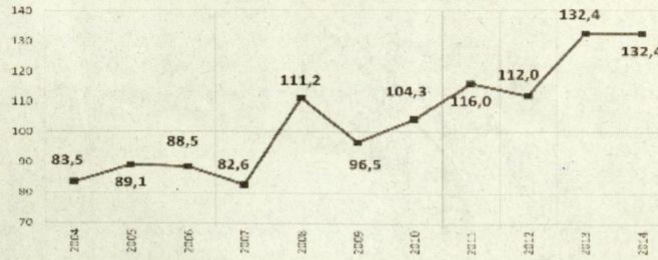
500 Büyükün ihracatındaki gerileme önemlidir. Çünkü, 500 Büyük toplam ihracatın yüzde 40'ını gerçekleştiriyor.

500 Büyükün 126'sı yabancı sermayeli kuruluş. Yabancı sermayeli firmalar üretimden satışların yüzde 29,6'sını gerçekleştiriyor. Ama 500 Büyükün brüt katına değer ve ihracat toplamlarındaki payları yüzde 40'm üzerinde.

2013 yılı satışları, yıl ortalaması dolar fiyatıyla 2013 yılında 56,8 milyar doları, 2014 yılında 57,4 milyar dolar oldu.

Olumsuz bir gelişme 500 Büyükün

500 BÜYÜK FİRMADA BORÇ/ÖZKAYNAK ORANI

yatırım yapmamasıdır. 500 Büyükün duran varlıkları büyümüyor, küçülüyor. Toplam varlıkların sadece yüzde 45,9'u duran varlık, yüzde 54,1'i dönen varlık.

Borçlanmaya devam

500 Büyük'te yüksek borçlanma devam ediyor. 500 Büyük yüzde 43 özkaynak, yüzde 57 borçla çalışıyor.

Borç/Özkaynak oranı yüzde 132,4'ten aşağıya inemiyor. Özkaynaktan çok borçla işleri çeviren 500

Büyük bu nedenle faiz oranlarındaki ve döviz kurlarındaki değişimden büyük ölçüde etkileniyor.

500 Büyükün 2013 yılında 129'u zarar ederken, zarar eden firma sayısı 2014 yılında 83'e geriledi. 2014

yılı dönem kâr ve zarar toplamı 2013 yılına göre yüzde 22,4 artış göstererek 27 milyar TL oldu.

Ancak bu rakamın yarısı, yüzde 50,3'ü, üretim dışı gelir-

lerden oluşuyor. 2014 yılında üretim dışı gelirlerde büyük artış meydana geldi.

Verimlilik sorunu

500 Büyük'te 2014 yılında çalışan

sayısında yüzde 5,3 oranında bir artış görülüyor. Net satış hasılatı gerilerken, çalışan sayısındaki artış, genelde verimlilikte gerilemenin işaretidir.

500 Büyükün üretiminin payı, ekonomimizin temel sorununu sergiliyor.

500 Büyük, Türkiye'nin en büyükleri.

Böyle olduğu halde net satışlarında yüksek teknoloji ürünün payı yüzde 3,2 oranında. Toplam satışların yüzde 14,4'ü orta yüksek, yüzde 37,4'ü orta düşük, yüzde 40'ı düşük teknolojiye dayalı üretim yapıyor. Uras, sözlerini şöyle tamamladı; "Ama görülüyor ki ekonomi ve de ekonominin lokomotif olan 500 Büyük 2015 yılına yavaşlayan bir üretim yapısında girmiş. 2015 yılında bu yavaşlama yapının sürmesi tehlikesini dikkate almakta yarar var."

Prof.Dr. Güngör Uras

“Büyümenin sonuna geldik”

İstanbul Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Murat Birdal, dün açıklanan **ISO 500** 2014 araştırmasını değerlendirerek, “Bu tablo tüketime ve ithalata dayalı dışarıdan fonlanan, sürdürülebilir olmaktan uzak bir büyüme stratejisinin de sonuna geldiğimizi göstermesi açısından büyük önem taşıyor” dedi. Birdal, **İstanbul Sanayi Odası**'nın dün açıklanan **ISO 500** Büyük Kuruluş 2014' araştırmasında sanayide büyümenin payının azaldığı ve sanayi kuruluşlarının bir önceki yıla oranla net satışlarında gerilemeler olduğuna dikkat çekti. Birdal, son ekonomik verilerle büyüme hızının düşmesinin yanı sıra büyümenin niteliğinde hızlı bir bozulmaya işaret ettiği söyledi. **DHA**

“Kâr edip ayakta kalmak önemli”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından her yıl hazırlanan “Türkiye’nin İlk 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” araştırma sonuçlarına göre listede 16 Kayseri Sanayi Odası (KAYSO) üyesi yer aldı. KAYSO Başkanı Mustafa Boydak, en büyük 500 firmadan biri olmanın önemli olduğuna işaret ederek, “Ancak her zaman söylediğimiz gibi kâr edip ayakta kalabilmek, faaliyetlerini sürdürüyor olabilmek çok daha önemli. Bu listelere giren firma sayısının önümüzdeki yıllarda daha da artmasını temenni ediyoruz. Bu vesileyle sıralamaya giren tüm firmalarımızı kutluyor ve başarılarının devamını diliyorum” dedi.

“KAYSERİ’DEKİ 16 FİRMAMIZ GURURUMUZ OLDU”

KAYSO Başkanı Boydak, 16 firmanın Kayseri’nin gururu olduğunu söyledi. Boydak, “2014 yılı İSO ilk 500 listesinde firma ve adet bakımından geçen seneye göre artış olduğunu görmekteyiz. Benim de mensubu olduğum HES Kablo yine Kayseri sıralamasında birinci gelerek gururumuz oldu. Bu yıl listeye yeni girmiş olan Sersim Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. Koll. Şti. İbrahim ve Mustafa Ustaoglu, Femaş Metal San. ve Tic. AŞ ve YATAŞ Yatak ve Yorgan San. Tic. AŞ firmalarını kutluyorum” dedi. **CIHAN**

En büyük 500 şirketimiz, bir Amerikalı şirket yapmıyor

TÜRKİYE'NİN 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri, Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485,7 milyar dolar olan satışlarının ancak yüzde 37,2'sini oluşturdu. **Istanbul Sanayi Odası (ISO)** tarafından dün açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" (**ISO 500**) araştırmasının 2014 yılı sonuçlarına göre, söz konusu listede yer alan şirketlerin toplam üretimden satışları 421 milyar 155 milyon 976 bin 571 lira oldu. Bu rakam, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) 31 Aralık 2014 tarihli döviz satış rakamı baz alınarak hesaplandığında yaklaşık 180 milyar 668 milyon 343 bin 945 dolara denk geliyor. Forbes dergisinin 2015 yılı "Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinde ise 485,7 milyar dolarla Amerikan perakende sektörünün önde gelen şirketlerinden Wal-Mart Stores ilk sırada yer alıyor. Söz konusu şirketin satışları 485,7 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken, bu rakam ISO 500'de

yer alan şirketlerin toplam satışlarının 2,7 katı düzeyinde bulunuyor. Böylece Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuru-

luşu'nun toplam üretimden satış değeri, Wal-Mart Stores'ın sadece yüzde 37,2'sini karşılayabiliyor.

GÖRÜŞLER

CANSEN BAŞARAN SYMES
TÜSİAD Başkanı
'Ekonomide önemli bir liderimizi kaybettik'

"Türkiye için son derece ekonomik ve kalkınma alanında katkılarını yapmış önemli bir liderimizi kaybettik. Hem ailesine hem Türk halkına baş sağlığı dileklerini burada iletmek isterim."

RIFAT HİSARCILOĞLU
TOBB Başkanı
'Siyasetin sembolü olmuş bir isimdi'

"Demirel, Türk siyasi yaşamında önemli bir iz bırakmıştır. Siyaset dünyasının sembolü olmuş isimlerinden birisiydi. Bu ülkeye, millete hizmet eden herkesten Allah razı olsun."

NAL OLPAK
MÜSİAD Başkanı
'Baraj ve tesislerle Anadolu'yu kalkındırdı'

"Demirel, kendine has üslubu ve renkli kişiliğiyle Türk siyasi tarihindeki yerini almıştır. GAP ve Boğaziçi Köprüsü'nü başlatarak ülkeye kazandırdığı cesur baraj ve tesislerle, Anadolu'nun kalkınmasına katkı sağlamıştır."

BÜLENT ECZACIBASI
Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı
'Özel sektöre yaptığı katkılarıyla anılacak'

"Süleyman Demirel her zaman demokrasimize, ülkemizin bugünü ulaşmış bulunduğu gelişmişliğe ve özel kesimin gelişimine yaptığı değerli katkılarıyla anılacaktır."

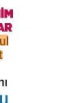
MURAT ÜLKER
Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı
'Barışmasını bilmiyorsa tartışmayacaksınız' tweet'i

Twitter üzerinden mesaj yayımlayan Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ülker, Demirel'in bir sözünü alıntıyla, şöyle yazdı: "Binaenaleyh göçtü gitme vakti. Barışmasını bilmiyorsa tartışmayacaksınız" S. Demirel."

İBRAHİM ÇAĞLAR
İstanbul Ticaret Odası Başkanı
'Zorlu dönemlerden onun sağduyusu ile geçildi'

"Demokrasimizin en zorlu dönemlerinden Demirel'in sağduyulu üslubu ile geçmeyi başardık. Kalkınma hamleleri yaparken halkı unutmadı. Türkiye de onu unutmayacak."

ERDAL BAĞCIYAN
İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Sanayi mücadelesi için her zaman minnettarız'

"Türkiye'yi kalkındırma mücadelesi hiç eksilmeksizin hayati boyunca devam etmiştir. Ülkemizi bir sanayi ülkesi yapma yolundaki mücadelesini her zaman minnetle anacağız."

BARAJLAR KRALI VAAT ŞAMPİYONU

Başbakanlığı döneminde dev kamu yatırımlarına imza atan Demirel, ekonomik vaatleriyle de siyasetin renkli yüzüydü. Ekonomiyi 500 günde düzeltmek, enflasyonu düşürmek ve emeklilik yaşını indirmek Demirel'in en çok hatırlanan vaatleri arasında yer alıyor

1990 SONRASI
SIKINTILI

3. BÜYÜK DEVALÜASYON

1970 yılında, uyuşturucu trafiğinden Türkiye'yi de sorumlu tutan ABD, Demirel hükümetinden hashaş ekiminin yasaklanmasını istedi. Demirel'den hashaş ekiminin ve afyon üretiminin durdurulmasını isteyen Amerika Büyükelçisi, "çiftçinin zararı için" beş milyon dolar teklif etti. Bu talebin, çiftçiyi temsil ettiği iddiasıyla alanlara çıkan Demirel tarafından reddedilmesiyle ABD-Türkiye ilişkileri geriledi.

Bu durumun ekonomiyi yansımaları olumsuz oldu. Türkiye Cumhuriyeti'nin 3. büyük devalüasyonu, Demirel hükümeti tarafından 1970'de gerçekleştirildi, 1 ABD doları 9 liradan 15 liraya çıktı. Bu

dönem, işçi eylemlerinin de zirve yaptığı dönem oldu. Bu süreci 12 Mart muhtırası izledi. Daha sonra Demirel, kesik kesik iktidara gelebildi. 1975'te Demirel'in başkanlığında kurulan "Milliyetçi Cephe (MC) Hükümeti" dış açık ve enflasyonla anıldı.

Bu dönemde, petrol sıkıntısı damga vurdu. 1. MC döneminde enflasyon, 20'lerden 50'lere çıktı. Kısa süren 2. MC dönemi de yoksullaşmayla anıldı.

1980 darbesinin ardından siyasi yasağın kaldırılmasıyla başlayan uzun karan Demirel, 1991 seçimleri öncesi ekonomide iddialı bir kampanya hazırladı. Ekonomiyi düzeltmek ve enflasyonu düşürmek için 500 gün süre isteyen Demirel, emeklilik yaşını indirme, enflasyonu düşürme sözü verdi. Seçimin galipleri arasında yer alan Demirel, 1991 seçimlerinin ardından Sosyal Demokrat Halkçı Parti (SHP) ile bir koalisyon hükümeti kurdu. Bu dönemde ücretlere yönelik politikalara ağırlık veren Demirel, 1992'de "Yeşil Kart" uygulamasını başlattı. Sosyal güvencilerde çok eleştirilen bir uygulama da bu dönemde hayata geçirildi ve kadınlarda 38, erkeklerde 43 yaşında emekliliğin öne açıldı.

Turgut Özal'ın 1993 yılındaki ölümüyle cumhurbaşkanlığı koltuğunu dolduran Demirel, enflasyon alamındaki vaatlerini ise gerçekleştirmedi ve enflasyon gittide büyüdü. Demirel Köşk'e çıkarken, ardında bıraktığı hükümet, yüksek enflasyon döneminden çıkmak için IMF paketi açmak zorunda kaldı.

Mithat Yurdakul
Ankara

Süleyman Demirel iktidarlarında, ekonomi vaat ve performansları önemli yer tuttu. Demirel'in ilk iktidarı dönemi altyapı, enerji ve üretimde büyük yatırımlarla tarihe geçti. 1970'leri sıkıntılı bir ekonomik tabloyla geçiren Demirel, Türkiye'nin ekonomik dönüşümünde önemli yer tutan 24 Ocak kararlarına da imza attı.

Demirel, 1965 yılındaki genel seçimlerden sonra Adalet Partisi'nin tek başına iktidara gelmesinin ardından Başbakanlık koltuğuna oturdu. 27 Mayıs ihtilali sonrasında ilk ko-

almasıyla Demirel'in dönemi hızlı büyüme dönemi oldu. Demirel'in başbakan olduğu dönemde Boğaziçi Köprüsü, Ereğli Demir Çelik İşletmeleri ile Tokat Almus, Kesik-kaya ve Keban Barajı gibi büyük yatırımlara imza atıldı.

Bu dönemde Türkiye'de enflasyon yüzde 5, kalkınma hızı 7'ye ulaştı ve Japonya ile petrol ülkelerinden sonraki en büyük kalkınma hızına ulaşıldı. Harran ve Mardin ovasına su ileten Urfa

den beri Barajlar Kralı lakabıyla anılan Demirel'in bu döneminde atıldı. Bu dönem, kamu ekonomisi yerine özel sermayenin yaygınlaştığı yer olarak da tarihe geçti.

24 Ocak kararları

1980'e gelindiğinde Demirel hükümeti, kontrol dışına çıkan enflasyonu kontrol altına almak,

dış açığı kapatmak ve ekonomiyi yeniden işler hale getirmek için 24 Ocak Kararlarını yürürlüğe koydu. 24 Ocak Kararları ile Türk Lirası'nda yüzde 48.6'lık devalüasyon yapıldı.

IMF destekli 24 Ocak programı ile yabancı sermayeye kapılar açılırken, ihracata dayalı büyüme modeli için de başlangıç yapıldı. Serbest piyasa kuralının tam olarak işletilmesi amacıyla devletin fiyat mekanizmasına müdahale etmemesi öngörüldü. Kamu iktisadi teşebbislerinin üretimden çekilmesi ve geniş bir özelleşme öngörüldü. Kamuda istihdam azaltılması politikası işsizliği artırırken faizler de pratikte piyasa

Sanayi devleri arasına Ege Bölgesi'nden 59 şirket girdi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan 2014 yılı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu çalışması sonuçlandı. Dev sanayi kuruluşları arasına, geçen yıl olduğu gibi Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) üyesi 59 şirket girdi.

Merkezi İstanbul, Ankara ya da başka şehirlerde olmasına rağmen üretimleri İzmir'de olan firmaların esas alındığı EBSO listesinde geçen yıl listede olmayan üç şirket ilk kez yer alırken üç tanesi de sırasını korudu. Listede 26 şirket yükselirken 27 şirket geriledi. Bu sonuçlara göre 2014 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yüzde 12'sini EBSO üyesi firmalar oluşturdu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, gelecek hafta açıklayacakları EBSO 100 Büyük listesinde yer alan 43 işletmenin, 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine gime başarısı gösterdiğini söyledi. Listeye giren üyelerini tebrik eden Yorgancılar, şunları kaydetti: "Ülkeye olan katkılarının, üretimlerinin, kârlarının artarak devamını diliyorum. 100 Büyük listemizdeki 43 üyemiz, İSO'nun 500 Büyük listesindeki üretimden satışların yaklaşık yüzde 10'unu gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda baktığımızda, 2014 yılında daralan bir ekonomide yüzde 4 gibi çok düşük bir oranda artış gösteren ihracat seviyesine, dalgalı kurun ve seçimle-

rin yarattığı belirsizliğe rağmen üretim yapmaya çalışan firmalarımızın performansları kayda değer bir başarıdır." Türkiye'nin en büyük avantajlarından birinin dinamik bir özel sektör olduğuna işaret eden Yorgancılar, "500 Büyük firmamızın üretimden satışları 2013 yılına oranla yüzde 10, ciroları yüzde 3,9 artarken EBSO'nun çalışmasında firmaların üretimden satışları yüzde 5, ciroları yüzde 4,6 artmıştır." dedi.

"MALİ YAPIYA DİKKAT"

Yorgancılar, 33 yıldır yapılan EBSO 100 Büyük çalışmasında özellikle son yıllarda şirketlerin mali yapısındaki bozulmanın çok net görüldüğüne dikkat

çektii. Özkaynak yapısı yetersiz olan reel sektörün, gerek işletme sermayesi gerekse yatırımlar için borçlanmaya mecbur kaldığını vurgulayan Yorgancılar, "Artan faiz oranları karşısında firmamızın faiz giderlerinde de artış söz konusudur. Kurlardaki dalgalanmalar dikkate alınarak, reel sektörün döviz pozisyon açığına baktığımızda da riskli bir duruma gidildiğini görmekteyiz. Gerçekçi değerlendirilmiş, istikrarlı kur politikası bu anlamda çok önemlidir. Finansman baskısı altında, üretimin sürdürülebilirliği sorunu ile karşı karşıyayız." diye konuştu.

ÜRETİM VE İSTİHDAMI DESTEKLEYEN ÜRETİM POLİTİKASI

Firmaların dönem kârındaki artış rakamlarını da değerlendiren Yorgancılar, şunları kaydetti: "Şu bir gerçek ki Türkiye için yüzde 4,5'ün altındaki büyümenin anlamı daralmadır. Daralan bir ekonomide, işsizliğin artmasından daha doğal bir şey olamaz. O nedenle üretime dayalı ve istihdamı destekleyen büyüme politikasının hayata geçirilmesi gerektiği inancındayız. Bu kapsamda da bir an evvel hükümetin kurularak, beklenen yapısal reformları hayata geçirip Türkiye'nin yeniden atağa kalkmasını bekliyor ve arzuyu ediyoruz." (CHA)

Forbes'un yayınladığı 'En Büyük 2000' listesinde Wal-Mart Stores 485.7 milyar dolarlık satış geliriyle ilk sırada yer aldı.

İSO 500'ün tamamı bir Wal-Mart etmedi

▼ **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** önceki gün açıkladığı Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri 180.7 milyar dolar olmuştu. Bu rakam Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485.7 milyar dolar olan satışlarının ancak yüzde 37.2'sini oluşturdu. Başka deyişle 485.7 milyar dolar **İSO 500**'deki şirketlerin satışlarının 2.7 katı düzeyinde oldu.

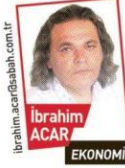
Sanayici forex elemanı alıyor

Paradan para kazanmayı seven sanayici 'forex'e merak saldı. Şirketler artık bünyelerinde forex uzmanları çalıştırmaya başladı. Patronlar, forex şirketlerinden özel kurs bile alıyor

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl açıkladığı 'İlk 500' listesi sanayiye paradan para kazanmanın tatlı geldiğini gösterdi. Son araştırmaya göre, faaliyet dışı gelirlerini yüzde 80 artıran sanayicilerin forex işlemlerinden de para kazandığı ortaya çıktı.

MÜDÜRLERE EĞİTİM

Edinilen bilgilere göre, patronlar forex şirketlerinden özel eğitimler alıyor. Bu kurslara şirketlerin finans müdürleride katılıyor. 2-3 günlük kurslarla forex piyasasında oynamayı öğrenen müdürler şirketin, dövizle ya da faize yatırmak için ayırdığı parayla opsiyon oynuyorlar. Şirketlerin bazılarının bünyelerinde ise tıpkı

ibrahim.acar@sabah.com.tr

İbrahim ACAR
EKONOMİ

muhasebe servisi gibi forex servisleri oluşturduğu ve uzmanlar istihdam etmeye başladığı da öğrenildi. Bütün bu gelişmeler, 'üretmek' anlamına gelen

'sınai'den türetilen 'sanayi'nin asıl amacından uzaklaştığı yorumlarını yapıyor.

Forex şirketlerinin Anadolu'daki seminerlerine de ilginin yüksek olduğu belirtiliyor.

Sanayicilerin daha çok hedge fonlarla ilgilendiği söyleniyor. Hedge fonlarla, kur riskinin azaltıldığı söylene de, bu fonlarda yüksek zarar riski bulunuyor.

Patronlara özel forex kursu veriyoruz

ALB Forex Genel Müdürü Tuncay

Karahan, sanayicinin kur riskini sıfırlaması için hedge fonlara yöneldiğini belirtti. Uzmanlar, sadece süper zenginlerin girebildiği bu hedge fonların yüksek getiri sağladığı gibi yüksek kayıp riski de içerdiğini belirtiyorlar. ALB Forex olarak, Anadolu'da 26 ilin sanayi odalarında

Tuncay Karahan

seminerler verdiklerini söyleyen Karahan, "Bu toplantılarda sanayicinin büyük ilgisinin olduğunu gördük. İstanbul sanayicisi gibi Anadolu'da da hedge fonlara ya da opsiyon işlemlerine yönelim var" dedi. Sanayi şirketlerinin bünyelerine forex bilen personel almaya başladığını söyleyen Karahan, "Dev holdinglerin patronlarına da kurslar veriyoruz" dedi.

Kurumsal müşteri yüzde 5

TÜRK forex piyasasında 6.5 trilyonluk işlem hacmi gerçekleşiyor. Günlük hacim ise 20 milyar liranın üzerinde. Piyasadaki sanayiciler gibi kurumsal yatırımcıların payı da yüzde 5 civarında bulunuyor. SPK onaylı forex şirketlerindeki yatırımcı sayısı 50 bin. Aktif yatırımcı sayısı ise 18 bin civarında. Sektör, her yıl yüzde 30'larda büyüme gösteriyor.

500 Türk devi 'Elma'nın üçte biri kadar kâr etti

2014'te 500 Türk şirketinin cirosu 203 milyar dolar, kârı ise 13 milyar dolar oldu. Teknoloji devi Apple ise bu dönemde 181 milyar dolar gelire karşın 39.5 milyar dolarlık kâra ulaştı

Istanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından önceki gün açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, satış değerleri ile teknoloji devi Apple'ı (Elma) geçerken, Wal-Mart'ın ise oldukça gerisinde kaldı. 500 firmanın sonuçları Apple ile karşılaştırıldığında ortaya çıkan sonuç, araştırmayı değerlendirirken devamlı olarak ileri teknoloji ve katma değer vurgusu yapan İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**'ı da haklı çıkardı. Bugün itibarıyla hisse fiyatı 127 dolar olan Apple'ın piyasa değeri ise 740 milyar doları buluyor.

YÜZDE 32'SİNE DENK GELİYOR

Şirketin 2014 mali yılı sonunda elde ettiği satış rakamı 180.8 milyar dolar olarak gerçekleşti. 500 büyük firmanın üretimden satışlarının dolar olarak değeri ise aralık ayı kur fiyatları ile 203 milyar dolar oldu. İki rakamı karşılaştırdığımızda 500 sanayi devinin toplam satışları Apple'ın üzerinde. Ancak kârlara baktığımızda ise 2014'te Apple 39.5 milyar dolarlık kâr açıklarken, 500 şirketin kârı ise Apple'ın yüzde 32'sine denk gelen 13 milyar dolarda kaldı. Bu sonuçlarla Apple tek başına yaptığı daha az satışa rağmen yüksek kar marjı ile Türkiye'deki 500 sanayi şirketini 3'e katladı.

TEKNOLOJİSİZ KÂR HAYAL OLUR

Burada ileri teknoloji ile dünyada trend yaratan Apple'ın üretim kategorisinin Türkiye'deki ağırlığı yüzde 3 seviyelerinde. Yani, Türki-

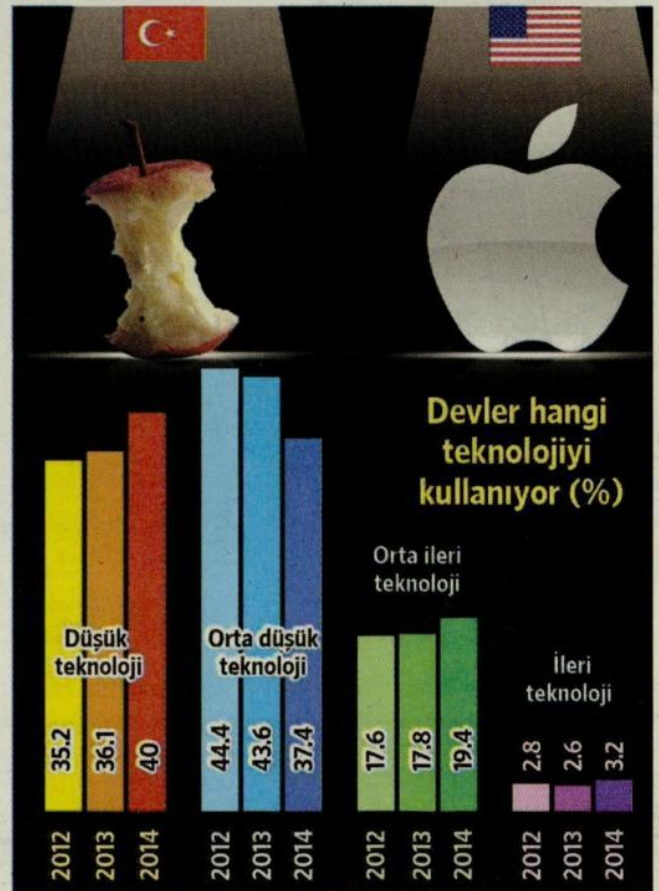

Sayime BAŞÇI

ye'de şirketlerin teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer oranlarına bakıldığında, halen büyük kısmının 'düşük teknoloji' kategorisinde üretim yaptığı bilgisi karşımıza çıkıyor. 2014 verilerine göre şirketlerin teknoloji yoğunluklarına yarattıkları katma değerde, düşük teknolojide yüzde 40, orta-düşük teknolojide yüzde 37, orta-yüksek teknolojide yüzde 19 ve yüksek teknolojide yüzde 3'lük dağılım söz konusu. Açıklamalarında, Türkiye'nin bu oranları yüksek teknoloji lehine çevirmek zorunda olduğuna dikkat çeken Bahçivan, "Aksi takdirde çok ihtiyaç duyduğumuz sanayideki kârlılığı ve ihracatımızdaki katma değeri artırmamız mümkün olmayacaktır" ifadelerini kullandı.

DÜNYADA YÜZDE 8'E ULAŞTI

Türkiye'ye yüksek teknoloji üretimini getirecek yollara bakıldığında ise temel nokta olan AR-GE harcamaları sanayi devlerinin bütçesinin çok küçük bir kısmını oluşturuyor. 500 büyük sanayi şirketi üretimden satışlarının binde 74'ünü AR-GE harcamalarına ayırabiliyor. Dünyada bu oranın yüzde 6 ila 8 arasında olduğuna dikkat çeken Bahçivan, ise 'Daha kat edecek çok yolumuz var' derken, bu alanda verilecek teşvik ve yaratılacak fırsatların daha etkin kullanılması ile birlikte AR-GE'nin sanayiye büyük kazanımlar yaratacağını kaydetti.

Wal-Mart ikiye katladı

BU alanda yıllardır yapılan bir diğer değerlendirme de Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores ile 500 şirketin karşılaştırılması. Forbes dergisinin 2015 yılında yayınladığı "Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinin başında yer alan Wal-Mart'ın 485.7

milyar dolarlık satışı bulunuyor. Türkiye sanayi devlerinin ciro toplamı ise 203 milyar dolar oldu.

Bu rakama göre Türkiye'nin 500 sanayi şirketinin bir araya gelerek ortaya koyduğu milyar dolarlık satışları Wal-Mart'ın ancak yüzde 41'i kadar.

Konuk: Anadolu'nun çehresi değişiyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından gerçekleştirilen 'En Büyük 500 Sanayi Kuruluşu 2014' listesinde 7 gıda devinin bulunduğu ilk 50'deki tek kooperatif şirket olan Konya Şeker, Türkiye'nin 40'nci büyük şirketi oldu. AK Parti Karaman Milletvekili ve Konya Pancar Ekicileri Kooperatifi Yönetim Kurulu Başkanı Recep Konuk "Biz bu araştırmada amiral gemimiz Kon-

ya Şeker ile ilk 50 içine demir attık. Son 3 yıldaki yıllık büyüme ortalamız yüzde 18'in üzerinde. Bu, hem enflasyon rakamlarını hem de büyüme rakamlarını katlayan bir oran" dedi. Konuk "Biz bir ezberi bozduk, bir tabuyu yıktık, yolu açtık. Anadolu'nun potansiyeli harekete geçirilince başarıları ve nelerin değişebileceğini gördükçe ümidimiz artıyor" dedi.

İş dünyası: Hep mücadele verdi zor dönemeçleri onunla aştık

Demirel'in vefatı iş dünyasında da büyük üzüntü yarattı. İş dünyası temsilcileri Demirel'in Türk siyasi yaşamında önemli bir iz bıraktığını belirterek zor dönemeçlerin onun sayesinde aşıldığını söylediler.

9'UNCU Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in vefatı iş dünyasında da üzüntü yarattı. İş dünyası temsilcileri yayınladıkları mesaj ve atıştıkları tweet'lerle Demirel'in sanayileşme ve altyapı hamlelerindeki rolünün büyük olduğunu söylediler. Twitter üzerinden bir mesaj atan Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ülker "Binaenaleyh göçüp gitme vakti. 'Barışmasını bilmiyorsan tartışmayacaksın' S.Demirel" mesajıyla Demirel'den bir alıntı paylaştı.

Başkanlar Güniz Sokak'ta

İş dünyası temsilcileri Demirel'in gün boyu ziyaretçi akınına uğrayan Güniz Sokak'taki evini de yalnız bırakmadı. Güniz Sokak'taki eve giden isimler arasında **TOBB** Başkanı Rifat **Hisarcıklıoğlu**, **TÜSİAD** Başkanı Cansen Başaran-Symes, **KESK** ve **TİSK** gibi sendikalardan başkanlar da vardı. Demirel'in hayatı boyunca kalkınma mücadelesi verdiğini ve zor dönemeçlerin onun sayesinde aşıldığını belirten iş dünyasının Demirel'le ilgili mesajları şöyle:

- ▶ **TOBB** Başkanı Rifat **Hisarcıklıoğlu**: Siyaset dünyasının sembol olmuş isimlerinden birisiydi. Bu ülkeye, milletine hizmet eden herkesten Allah razı olsun. Türk siyasi yaşamında önemli bir iz bırakmıştır.
- ▶ **IKV-DEİK** Başkanı **Ömer Cihad Vardar**: Demirel'in vefatı, Türkiye için önemli bir kayıp. Siyasi tarihimizde ayrı bir yeri ve ülkemize önemli hizmetleri var.
- ▶ **MÜSİAD** Başkanı **Nail Olpak**: Kendine has üslubu ve renkli kişiliği ile Türk siyasi tarihindeki yerini almıştır. GAP ve Boğaziçi Köprüsü

- başta olmak üzere yaptırdığı çeşitli baraj ve tesislerle, Anadolu'nun kalkınmasına katkı sağlamıştır.
- ▶ **Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)** Başkanı **Mehmet Büyükeksi**: 7 kez başbakanlık üstlenerek, ülkemize takdirle karşıl原因 hizmetlerde bulundu. 50 yılı aşkın sürede Türk siyasi hayatına damga vurdu.
- ▶ **İTO** Başkanı **İbrahim Çağlar**: Demirel, Adnan Menderes'in 1960 darbesini yapan cunta tarafından idam edilmesinin ardından cesaretle siyasete atıldı. Demokrasimizin en zorlu dönemeçlerinden Demirel'in sağduyulu üslubu ile geç-

meyi başardık. Kalkınma hamleleri yaparken halkı unutmadı. Türkiye de onu unutmayacak.

- ▶ **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Başkanı **Erda Bahçıvan**: Bürokratlığı döneminde başlayan Türkiye'yi kalkındırma mücadelesi hiç eksilmeksizin aynı arzu ve çabayla tüm siyasi hayatı boyunca devam etmiştir. Ülkemizi bir sanayi ülkesi yapma yolundaki mücadelesini her zaman minnetle anacağız.
- ▶ **TÜSİAD** Başkanı **Cansen Başaran Symes**: Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına büyük hizmetlerde bulunmuş, siyasete uzun dönemli damgasını vurmuş ve yapıcı, uzlaşmacı tutumuyla iz bırakmış büyük devlet adamını kaybettik.
- ▶ **Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu (TÜR KONFED)** Başkanı **Tarkan Kadooğlu**: Demirel, kendine özgü üslubu ile unutulmayacak bir yere sahip. Türkiye'nin sanayileşme hamlelerinde ve altyapının oluşmasındaki rolü herkeşe takdir edilmiştir.
- ▶ **Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı**: Yönetimin meşruiyeti ve toplumun refahının birinci hedef olması konusundaki şaşmaz inancı, onun unutulmaz kişiliğinin simgeleri oldu. Süleyman Demirel her zaman demokrasimize, ülkemizin ulaştığı bulunduğu gelişmişlik düzeyine ve özel kesimin gelişimine yaptığı değerli katkılarla anılacaktır.
- ▶ **TZOB Genel Başkanı Semsî Bayraktar**: Ülkemize büyük hizmetleri olan Demirel, tarihimizde derin izler bırakmıştır. Bir köylü çocuğu olan Demirel'in Türk tanımına yaptığı katkılar da inkar edilemez.

Sanayi devleri arasında Ege'den 59 şirket

İSO tarafından açıklanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında Ege Bölgesi'nden 59 şirket girdi. Sanayi devlerinin yüzde 12'sini **EBSO** üyesi firmalar oluşturdu

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan 2014 yılı Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşları arasında, geçen yıl olduğu gibi **Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO)** üyesi 59 şirket girdi. Merkezi İstanbul, Ankara ya da başka şehirlerde olmasına rağmen üretimleri İzmir'de olan firmaların esas alındığı **EBSO** listesinde geçen yıl listede olmayan üç şirket ilk kez yer alırken üç tanesi de sırasını korudu. Listede 26 şirket yükselirken 27 şirket geriledi. Bu sonuçlara göre 2014 yılı 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yüzde 12'sini **EBSO** üyesi firmalar oluşturdu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı **Ender Yorgancılar**, gelecek hafta açıklayacakları **EBSO** 100 Büyük listesinde yer alan 43 işletmenin, 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine girme başarısı gösterdiğini söyledi. Listeye giren üyelerini tebrik eden Yorgancılar, şunları kaydetti: "Ülkeye olan katkılarının, üretimlerinin, kârlarının artarak devamını diliyorum. 100 Büyük listemizdeki 43 üyemiz, **İSO**'nun 500 Büyük listesindeki üretimden satışların yaklaşık yüzde 10'unu gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda baktığımızda, 2014 yılında daralan bir ekonomide yüzde 4 gibi çok düşük bir oranda artış gösteren ihracat seviyesine, dalgalı kurun ve seçimlerin

yarattığı belirsizliğe rağmen üretim yapmaya çalışan firmalarımızın performansları kayda değer bir başarıdır." Türkiye'nin en büyük avantajlarından birinin dinamik bir özel sektör olduğuna işaret eden Yorgancılar, "500 Büyük firmamızın üretimden satışları 2013 yılına oranla yüzde 10, ciroları yüzde 3,9 artarken **EBSO**'nun çalışmasında firmaların üretimden

satışları yüzde 5, ciroları yüzde 4,6 artmıştır." dedi.

'MALİ YAPIYA DİKKAT'

Yorgancılar, 33 yıldır yapılan **EBSO** 100 Büyük çalışmasında özellikle son yıllarda şirketlerin mali yapısındaki bozulmanın çok net görüldüğüne dikkat çekti. Özkaynak yapısı yetersiz olan reel sektörün, gerek işletme sermayesi

gerekse yatırımlar için borçlanmaya mecbur kaldığını vurgulayan Yorgancılar, "Artan faiz oranları karşısında firmalarımızın faiz giderlerinde de artış söz konusudur. Kurlardaki dalgalanmalar dikkate alınarak, reel sektörün döviz pozisyon açığına baktığımızda da riskli bir duruma gidildiğini görmekteyiz. Gerçekçi değerlendirilmiş, istikrarlı kur politikası bu anlamda çok önemlidir. Finansman baskısı altında, üretimin sürdürülebilirliği sorunu ile karşı karşıyayız." diye konuştu.

ÜRETİM VE İSTİHDAMI DESTEKLEYEN ÜRETİM POLİTİKASI

Firmaların dönem kârındaki artış rakamlarını da değerlendiren Yorgancılar, şunları kaydetti: "Şu bir gerçek ki Türkiye için yüzde 4,5'in altındaki büyümenin anlamı daralmadır. Daralan bir ekonomide, işsizliğin artmasından daha doğal bir şey olamaz. O nedenle üretime dayalı ve istihdamı destekleyen büyüme politikasının hayata geçirilmesi gerektiği inancındayız. Bu kapsamda da bir an evvel hükümetin kurularak, beklenen yapısal reformları hayata geçirip Türkiye'nin yeniden atağa kalkmasını bekliyoruz ve arzu ediyoruz." **CIHAN**

YAKLAŞIK 3 KATI

500 büyük bir Wal-Mart etmedi

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam satışları perakende devi Wal-Mart'ın yarısı bile etmedi

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri, Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485.7 milyar dolarlık satışın yanından bile geçmedi. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" (**İSO 500**) araştırmasının 2014 yılı sonuçlarına göre, söz konusu listede yer alan şirketlerin toplam üretimden satışları 421 milyar 155 milyon 976 bin 571 lira oldu. Bu rakam, Merkez Bankası'nın 31 Aralık 2014 tarihli döviz satış rakamı baz alınarak hesaplandığında yaklaşık 180 milyar 668 milyon 343 bin 945 dolara denk geliyor. Forbes dergisinin 2015 yılı "Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinde ise 485.7 milyar dolarla Amerikan perakende sektörünün önde gelen şirketlerinden Wal-Mart Stores ilk sırada yer alıyor. Söz konusu şirketin satışları 485.7 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken, bu rakam **İSO 500**'de yer alan şirketlerin toplam satışlarının 2.7 katı düzeyinde bulunuyor. Böylece Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam üretimden satış değeri, Wal-Mart Stores'ın sadece yüzde 37.2'sini karşılayabiliyor.

İLK 5'TE 4 ENERJİ DEVİ

Forbes'ın En Büyük 2000 listesinde, Wal-Mart Stores'un ardından 427.6 milyar dolarlık satışla Çinli enerji şirketi Sinopec ikinci sırada bulunuyor. Bu şirket, 420.4 milyar dolar satışla Hollandalı enerji şirketi Royal Dutch Shell, 376.2 milyar dolarlık satışla Amerikan enerji şirketi Exxon Mobil takip ediyor. Listenin 5'inci sırasında ise İngiltere'de enerji sektöründe faaliyet gösteren BP yer alıyor. **İSO 500**'ün zirvesinde yer alan Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'nin (TÜPRAŞ) 2014 yılı net üretimden satış rakamı ise 37 milyar 501 milyon 812 bin 917 lira düzeyinde bulunuyor.

Denizli'den 12 firma "İlk 500" listesinde

■ Denizli Ticaret Odası Başkanı, **Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği** Yönetim Kurulu Üyesi Necdet Özer, **Istanbul Sanayi Odası**'na açıklanan, Türkiye'nin ilk 500 firması arasına 2014 yılı verilerine göre Denizli'den 12 firmanın girdiğini söyledi. Özer, "Bunlardan 5'i kablo ve bakır tel, ikisi demir-çelik, ikisi gıda, ikisi tekstil ve biri inşaat sektöründe faaliyet gösteriyor. Firmaların üretim yapılarını değerlendirdiğimizde, Denizli sanayisinin, ileri teknolojiye sahip katma değerli ürünler üretiminde büyük bir atılım gösterdiğini görüyoruz" dedi. Özer, tekstil sektörünün halen Denizli için birinci konumda olduğunu da dile getirdi. Denizli Sanayi Odası Başkanı Müjdat Keçeci ise açıklanan kümülatif rakamlarda, en büyük 500 şirketin 2014 net satışlarının, 2013 yılına oranla yüzde 3.9

Necdet Özer

Müjdat Keçeci

oranında artış gösterdiğini söyledi. Keçeci, "İlk açıklamalara göre ilk 500 şirketin borçlarının arttığı, kur farklarından etkiledikleri ve bu sebeplerin bilançolarında negatif yönde değişikliklere sebep olduğu görülüyor. Kar eden şirketlerimizin sayısı da karları da azalıyor. Ne yazık ki yabancı paralarla ilgili riskler ortadan kalmış değil" diye konuştu. ■ **HASAN DURNA**

500 büyük bir Wal-Mart etmedi

Türkiye'nin 500 büyük şirketinin tamamının satış değeri, dünyada en büyük 2 bin şirket listesinde 485.7 milyar dolarlık satış geliriyle ilk sırada yer alan Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un yarısına bile yaklaşmadı.

İSTANBUL - Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri, Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485,7 milyar dolar olan satışlarının ancak yüzde 37,2'sini oluşturdu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından önceki gün açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" (İSO 500) araştırmasının 2014 yılı sonuçlarına göre, söz konusu listede yer alan şirketlerin toplam üretimden satışları 421 milyar 155 milyon 976 bin 571 lira oldu.

Bu rakam, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) 31 Aralık 2014 tarihli döviz satış rakamı baz alınarak hesaplandığında yakla-

şık 180 milyar 668 milyon 343 bin 945 dolara denk geliyor.

WAL-MART STORES İLK SIRADA

Forbes dergisinin 2015 yılı "Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinde ise 485,7 milyar dolarla Amerikan perakende sektörünün önde gelen şirketlerinden Wal-Mart Stores ilk sırada yer alıyor. Söz konusu şirketin satışları 485,7 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken, bu rakam **İSO 500**'de yer alan şirketlerin toplam satışlarının 2,7 katı düzeyinde bulunuyor.

Böylece Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam üretimden satış değeri, Wal-Mart Stores'ın sadece yüzde 37,2'sini karşılayabiliyor.

Forbes'in En Büyük 2000 listesinde, Wal-Mart Stores'un ardından 427,6 milyar dolarlık satışla Çinli enerji şirketi Sinopec ikinci sırada bulunuyor. Bu şirketi, 420,4 milyar dolar satışla Hollandalı enerji şirketi Royal Dutch Shell, 376,2 milyar dolarlık satışla Amerikan enerji şirketi Exxon Mobil takip ediyor. Listenin 5'inci sırasında ise İngiltere'de enerji sektöründe faaliyet gösteren BP yer alıyor. Bu sonuçlarla Forbes'in listesinde ilk beş sırada yer alan şirketlerin 4'ünün enerji sektöründe faaliyet gösterdiği dikkati çekiyor. **İSO 500**'ün zirvesinde yer alan Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'nin (TÜPRAŞ) 2014 yılı net üretimden satış rakamı ise 37 milyar 501 milyon 812 bin 917 lira düzeyinde bulunuyor.

İş dünyasından Demirel için taziye

Türk siyasetinin 50 yılına damgasını vuran 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, dün 91 yaşında hayatını kaybetti. Demirel'in vefatından iş dünyası ve sivil toplum kuruluşları, yayınladıkları taziye mesajlarında üzüntülerini paylaştı. Mesajlarda Demirel'in sanayiye yaptığı katkılara atıfta bulunuldu.

Merhum Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Rahmi Koç, Eczacıbaşı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı, Boyner Holding Yönetim Kurulu Başkanı Cem Boyner ve merhum Sakıp Sabancı'nın da aralarında bulunduğu işadamları ile sık sık bir araya geliyordu. FOTOGRAF: ZAMAN

► Türk siyasi hayatına damgasını vuran 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, hayatını kaybetti. 7 kez başbakanlık yapan, iki askeri darbe görmüş olan Demirel, solunum yolu enfeksiyonu ve kalp yetmezliği nedeniyle 91 yaşında tedavi gördüğü hastanede dün yaşamını yitirdi. Süleyman Demirel'in vefat haberinin ardından başta Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TUSİAD) ve Türkiye Odcular ve Borsalar Birliği (TOBB) gibi örgütlerinin yanı sıra ekonomi yönetimi ve iş dünyasının önemli isimleri peş peşe taziye mesajları yayınladı. İş dünyası STK'larının taziye mesajları ise şöyle:

TUSİAD Yönetim Kurulu: "9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'i kaybetmenin derin üzüntüsü içindeyiz. Ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınmasına büyük hizmetlerde bulunmuş, siyasi yaşama uzun dönemli damgasını vurmuş ve yapıcı, uzlaşmacı tutumuyla iz bırakmış büyük bir devlet adamını kaybettik. Ülkemizin başı sağ olsun."

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Tarakan Kadooğlu: "Türkiye'nin yetiştirdiği önemli devlet adamlarından Süleyman Demirel'in vefatını üzüntüyle öğrendim. Türkiye siyasetinde, ekonomisinde ve toplumsal hayatımızda derin izler bırakmış olan Demirel, kendine özgü üslubu ile unutulmayacak bir yere sahiptir. Kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına

ve sevenlerine de sabırlar diliyorum."

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: "Ülkemizi bir sanayi ülkesi yapma yolundaki mücadelesini her zaman minnetle anacağız. Sayın Demirel'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve tüm Türkiye'ye başsağlığı dileriz."

İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı İbrahim Çağlar: "Türkiye de onu unutmayacak. 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'e Allah'tan rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun."

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekçi: "7 kez başbakanlık görevini üstlenerek, ülkemize takdirle karşılanan hizmetlerde bulunan ve 50 yılı aşkın sürede Türk siyasi hayatına

damga vuran 9. Cumhurbaşkanımız merhum Süleyman Demirel'in vefatını derin bir üzüntüyle karşılıyoruz."

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Yönetim Kurulu: "Ülkemize verdiği hizmetlerle yalnızca biz işverenlere değil, tüm dünyaya örnek ve ilham kaynağı olan Süleyman Demirel'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve tüm Türkiye'ye başsağlığı dileriz."

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu da yine Twitter üzerinden başsağlığı diledi. Hisarcıklıoğlu, "Türk siyasetine damga vuran 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel vefat etti. Allah rahmet eylesin. Mekanı cennet olsun." diye yazdı. **EKONOMİ SERVİSİ**

Yaptığı değerli katkılarla anılacak

Eczacıbaşı Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Eczacıbaşı: "Türkiye'nin yakın dönem tarihini belirleyen liderlerden, 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'i kaybetmenin derin üzüntüsünü tüm yurttaşlarımızla paylaşıyorum. Yönetimin mesruiyeti ve toplumun refahının birinci hedef olması konusundaki şaşmaz inancı, onun unutulmaz kişiliğinin simgeleri oldu. Süleyman Demirel her zaman demokrasimize, ülkemizin bugün ulaştığı bulduğu gelişmişlik düzeyine ve özel kesimin gelişimine yaptığı değerli katkılarla anılacaktır."

Binaenaleyh göçüp gitme vakti

Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ülker: "Twitter üzerinden taziye mesajı yayınlayan Yıldız Holding Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ülker, "Binaenaleyh göçüp gitme vakti." Barınmasını bilmiyorsanız tartışmayacaksınız Süleyman Demirel' mesajıyla Süleyman Demirel'den bir alıntı paylaştı."

TİSK Yönetim Kurulu: "Ülkemize verdiği hizmetlerle ilham kaynağı olan Süleyman Demirel'e Allah'tan rahmet, kederli ailesine ve tüm Türkiye'ye başsağlığı dileriz."

MÜSİAD Başkanı Nail Olpak: "9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, kendine has üslubu ve renkli kişiliği ile Türk siyasi tarihindeki yerini almıştır."

'500 BÜYÜK' BİR WAL-MART ETMEDİ

Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun satış değeri yaklaşık 180,7 milyar dolar. Bu rakam 'dünyanın en büyük şirketi' seçilen ABD perakende devi Wal-Mart'ın satışlarının yüzde 37,2'sine denk geliyor.

TÜRKİYE'NİN 500 büyük sanayi kuruluşunun toplam üretimden satış değeri, Forbes 2000 listesinde başı çeken Amerikan perakende devi Wal-Mart Stores'un 485,7 milyar dolar olan satışlarının ancak yüzde 37,2'sini oluşturdu. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından önceki gün açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" (**İSO 500**) araştırmasının 2014 yılı sonuçlarına göre, söz konusu listede yer alan şirketlerin toplam üretimden satışları 421 milyar 155 milyon 976 bin 571 lira oldu.

DEĞERLERİ 180.6 MİLYAR DOLAR

Bu rakam, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) 31 Aralık 2014 tarihli döviz satış rakamı baz alınarak hesaplandığında yaklaşık 180 milyar 668 milyon 343 bin 945 dolara denk geliyor. Forbes dergisinin 2015 yılı "Dünyanın En Büyük 2000 Şirketi" listesinde 485,7 milyar dolarla Amerikan perakende sektörünün önde gelen şirketlerinden Wal-Mart Stores ilk sırada yer alıyor. Söz konusu şirketin satışları 485,7 milyar dolar olarak kayıtlara geçerken, bu rakam **İSO 500**'de yer alan şirketlerin toplam satışlarının 2,7 katı düzeyin-

de bulunuyor.

TÜPRAS LİSTENİN İLK SIRASINDA

Böylece Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun toplam üretimden satış değeri, Wal-Mart Stores'ın sadece yüzde 37,2'sini karşılayabiliyor. **İSO 500**'ün zirvesinde yer alan Türkiye Petrol Rafinerileri AŞ'nin (TÜPRAS) 2014 yılı net üretimden satış rakamı ise 37 milyar 501 milyon 812 bin 917 lira düzeyinde bulunuyor.

Zarar eden kamu şirketleri ISO 500'de bilgilerini gizledi

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi şirketi arasında yer alan 11 Kamu İktisadi Teşekkülü (KİT) toplamda 2014 yılını 405 milyon lira zararla kapattı. Kamu sermayeli şirketlerin net satışları yüzde 10,8 azalarak 21 milyar 358 milyon liraya geriledi. 2014'te 2,5 milyar lira zarar eden EÜAŞ'ın rekor zararı ISO 500 listesinde saklaması dikkat çekti.

ABDULKADİR CEMBEKLİ İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından açıklanan Türkiye'nin en büyük 500 sanayi şirketi arasında yer alan 11 Kamu İktisadi Teşekkülü'nün (KİT) 2014 yılını 405 milyon lira zararla kapattığı ortaya çıktı. Kamu sermayeli şirketlerin 2014 yılındaki mali tablosu bir önceki yıla göre olumsuz görülürken zarar eden şirketlerin bilgilerini ISO 500 listesinde paylaşmaması ise dikkatlerden kaçmadı. Buna göre 2014'te listedeki kamu şirketlerinin net satışları yüzde 10,8 azalarak 21 milyar 358 milyon lira oldu. Şirketlerin vergi öncesi dönem kâr yüzde 63,2'lik erimeyle 2 milyar 10 milyon lira olarak gerçekleşirken dönem zararları ise yüzde 166,2'lik artışla 2 milyar 415 milyon liraya ulaştı. Böylece vergi öncesi toplam kâr ve zarar toplamı da yüzde 108,9'luk artışla 405 milyon liraya ulaştı. 2014'ü rekor zararlar kapatan kamu şirketlerinin toplam borcu ise yüzde 38 artışla 14 milyar 400 milyon liraya yükseldi. Bu borcun yansının kısa vadeli olması ise dikkat çekti. Geçen yıla göre ilk 500 şirket arasındaki sayısı 13'ten 11'e düşerken ilk 10 büyük şirket arasında sadece bir kamu şirketi girebildi. Elektrik Üretim AŞ (EÜAŞ) 6 milyar 707 milyon lira net satışla listeye beşinci sıradan girerken gerçekleştirdiği kâr veya zarar açıklamaması dikkat çekti. EÜAŞ, internet sitesinde açıkladığı faaliyet raporuna göre 2014 yılını 2 milyar 527 milyon lira zararla kapattı. Listeye 18. sıradan giren Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ'nin ise 2014'ü 197 milyon lira zararla kapattığı belirtildi. Bir başka kamu şirketi olan Türkiye Petroleri Anonim Ortaklığı 840 milyon kâr açıklarken Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü ise 580 milyon lira zarar açıkladı. EÜAŞ, Et ve Süt Kurumu ile ismini açıklamayan bir kamu şirketinin dönem kâr ve zararları açıklamazken bu 3 şirketin toplam zararının 1,7 milyar lira civarında olması dikkat çekti.

KOZA ALTIN EN KÂRLI 8. ŞİRKET

Yönetim Kurulu Başkanlığını Akın İpek'in yaptığı Koza Altın en kârlı 8. şirket oldu. Son 2 yıldır devlet kurumları tarafından yoğun vergi denetimine tabi tutulan ve birçok maden ocağı haksız bir şekilde kapatılan Koza Altın, 2013 yılında da en kârlı 6. şirket olmuştur. 2014 yılını ise vergi öncesi 570 milyon lira karla kapattı. Koza Altın'ın 2014 yılı net

SIRA NO	ŞİRKET ADI	NET SATIŞ	DÖNEM KÂRI/ZARARI
5	EÜAŞ ELEKTRİK ÜRETİM A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	6.707.382.164	---
19	TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI	3.098.310.267	-197.025.981
25	TÜRKİYE PETROLLERİ ANONİM ORTAKLIĞI	2.482.372.036	839.411.573
41	ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.974.517.342	1.032.915.933
43	-----	---	---
44	CAY İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	1.957.825.508	12.062.125
108	SOMA ELEKTRİK ÜRETİM VE TİCARET A.Ş.	808.522.103	116.626.576
139	MAKİNE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	799.460.575	5.759.109
160	ET VE SÜT KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	604.218.362	---
379	TÜRKİYE TAŞKÖMÜRÜ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	311.388.448	-580.760.144
401	TÜRKİYE LOKOMOTİF VE MOTOR SAN. A.Ş. (TÜLOMSAS)	271.895.350	3.972.495

satış tutarı ise 887 milyon lira olarak gerçekleşti. Gaziantep sanayisinin önemli markalarından Naksan Holding'in iki şirketi Naksan Plastik Enerji Sanayi Ticaret A.Ş. ve Royal Halı, ISO tarafından açıklanan Türkiye'nin En Büyük 500 listesinde yer aldı. Listede, Naksan Plastik AŞ 102. sıradan 90. sıraya yükselirken, özel şirketler kategorisinde de 84. sırada yerini aldı. Royal Halı ise 417. sırada yer alırken, özel şirketler kategorisinde ise 406'ncı sıraya yüksel-

di. Naksan Plastik Yönetim Kurulu Başkanı Osman Nakıboğlu yaptığı açıklamada, "2014 yılı net üretimden satışlara göre yapılan sıralamada yükselmemiz hem bizim için hem de Gaziantep için gurur verici bir sonuçtur. ISO 500 sonuçlarının açıklanmasının ardından bu başarıdan mutluluk duyduk. Çalışanlarımızla hep birlikte el ele vererek 36 yıldır basamakları adım adım tırmanıyoruz." dedi. Nakıboğlu, "Şirketlerimizdeki başarı, planlı programlı

çalışmalar, doğru yatırımlar ve modern teknolojiyi kullanmanın sonuçlarıdır. İnovasyona ve teknolojik yeniliklere önem vermemizin yanı sıra kurum içi eğitimlerle de personelimizin kendisini en iyi şekilde yetiştirmesine destek oluyoruz. Kazandığımız çalışanlarımızla paylaşıyor, şehrimize dönük istihdamda her geçen gün artıyoruz. Bün-yemizde 7 binden fazla personelimizle geleceğe emin adımlarla yürüyoruz." diyerek sözlerini tamamladı.

Geçen yıl ISO 500'de 13 KİT bulunan bu sene sayı 11'e düştü. 2014'ü rekor zararlar kapatan kamu şirketlerinin toplam borcu ise yüzde 38 artışla 14 milyar 400 milyon liraya yükseldi. GRAFİK: ZAMAN, ADNAN SARIKABAK